Sigmoïdoscopie

Kort onderzoek dikke darm
Voorbereiding met 1x Moviprep

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

albert schweitzer

Uitzondering: reanimatie in de scopiekamer
Als u een endoscopie ondergaat, is het belangrijk dat u weet wat de afspraken rondom reanimatie in de scopiekamer zijn. In de scopiekamer wordt u altijd gereanimeerd. Ook als u heeft aangegeven dat u in het geval van een hartstilstand niet gereanimeerd wilt worden. Dit doen we omdat we rondom een endoscopie niet zeker weten of de hartstilstand spontaan is ontstaan of als gevolg van de endoscopie.

Na de endoscopie en eventuele nabehandeling, wordt er weer gehandeld volgens uw opgegeven keuze. Meer informatie hierover vindt u in de reanimatiefolder van het Albert Schweitzer ziekenhuis.

Inhoudsopgave

Inleiding pag. 2
Geen rustgevende medicijnen
Pre-sedatiescreening via een vragenlijst

Een sigmoïdscopie pag. 3
Beleving

Voorbereidingen pag. 3
Klaarmaken van de Moviprep

Drinken van de Moviprep pag. 5
Als u het onderzoek heeft vóór 12.00 uur
Als u het onderzoek heeft ná 12.00 uur

Voorbereiding met een klysma pag. 7

Medicijngebruik pag. 8

Bij opname in het ziekenhuis pag. 8

Het onderzoek pag. 9

Na het onderzoek pag. 10

Een arts waarschuwen pag. 11

Tot slot pag. 12

Bijlage 1: Bij diabetes mellitus pag. 14

Bijlage 2: Bij gebruik bloedverdunners pag. 17

Inleiding

U heeft een afspraak voor een kort darmonderzoek, waarbij het laatste deel van de dikke darm (sigmoïd) wordt bekeken. Het onderzoek heet een sigmoïdoscopie.
Het onderzoek wordt uitgevoerd door een Maag-Darm-Leverarts, MDL-arts in opleiding, internist of een verpleegkundig endoscopist. Het onderzoek wordt niet altijd gedaan door uw behandelend arts.

Voorafgaand aan het onderzoek, moet u een spoelvloeistof **Moviprep** drinken om uw darmen leeg te maken. In deze folder leest u meer over het onderzoek en de voorbereidingen die nodig zijn.

Geen rustgevende medicijnen
Er worden bij een sigmoïdoscopie **geen rustgevende medicijnen** (roesje/sedatie) gegeven vanwege de beperkte belasting.

Pre-sedatiescreening via een vragenlijst
Soms besluit de arts dat een roesje wél noodzakelijk is. Dan zijn wij verplicht u eerst te screenen voordat u de scopie kan ondergaan. In uw patiëntenportaal staat dan een digitale vragenlijst klaar, deze dient u zo spoedig mogelijk in te vullen. De MDL-arts screent aan de hand van deze gegevens uw gezondheidssituatie en of er tijdelijk aanpassingen nodig zijn in uw medicatie. Is de vragenlijst niet op tijd volledig ingevuld? Dan kan het korte darmonderzoek niet doorgaan en moet er een nieuwe afspraak worden gemaakt.

Heeft u geen internet, dan krijgt u de vragenlijst en een telefonische afspraak per post toegestuurd.

Bent u onder behandeling van de MDL-arts, dan ontvangt u geen vragenlijst.

Een sigmoïdoscopie

Letterlijk betekent een sigmoïdoscopie: het bekijken (scopie) van het laatste deel van de dikke darm (sigmoïd). Een sigmoïdoscopie is dus een onderzoek waarbij het laatste gedeelte van uw dikke darm bekeken wordt. Er kunnen mogelijke afwijkingen worden vastgesteld of worden uitgesloten.
Bij het onderzoek wordt een endoscoop gebruikt. Dit is een flexibele, deels bestuurbare slang. In deze slang zit een kijker met een klein lampje dat de binnenkant van uw darm verlicht. De arts brengt deze endoscoop in via uw anus.

Het onderzoek duurt ongeveer 15 minuten.

Beleving
We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een onderzoek krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

Voorbereidingen

- Uw dikke darm moet voor het onderzoek leeg zijn. Om uw darmen leeg te maken moet u de spoelvloeistof **Moviprep** drinken.
- De recepten zijn digitaal naar de apotheek gestuurd. Haal deze uiterlijk een aantal dagen voor het darmonderzoek op.
- Volg het innameschema uit deze folder en **niet** de bijsluiter van het recept.
- Gebruikt u de anticonceptiepil? Deze kunt u gewoon blijven gebruiken. Door de darmreiniging bent u echter niet meer goed

beschermd tegen een zwangerschap. In principe bent u weer volledig beschermd wanneer u met de volgende strip begint. Lees de bijsluiter van uw anticonceptiepil voor de precieze termijn.

- Bent u zwanger of denkt u dit te zijn? Bespreek dan met uw behandelend arts of het onderzoek door mag gaan. Mogelijk kan het onderzoek uitgesteld worden tot na de bevalling.
- Tijdens het onderzoek worden controles gedaan. Draag daarom op de dag van het onderzoek een (lang) T-shirt zonder mouw of met een korte mouw.
- Door de Moviprep krijgt u dunne ontlasting en kunt u last van darmkrampen krijgen. Wij raden u dan ook aan om in de buurt van een toilet te blijven.

Vervoer regelen

Als u tijdens het onderzoek rustgevende medicijnen (roesje) krijgt, mag u zelf tot 24 uur daarna geen voertuig besturen. Dit in verband met wettelijke regels (Wegenverkeerswet, artikel 8.1). Het is noodzakelijk dat een begeleider u naar huis brengt. U mag ook niet alleen met het openbaar vervoer of taxi naar huis toe.

Klaarmaken van de Moviprep
(zakje A+B) en een ½ liter heldere vloeistof

- Voeg de inhoud van beide zakjes in een maatbeker van 1 liter.
- Giet water in de beker tot aan het merkteken van 1 liter.
- Roer tot alle poeder is opgelost en de Moviprep oplossing helder of licht troebel is. Dit kan 5 minuten duren.
- Drink na de liter Moviprep nog tenminste een ½ liter heldere vloeistoffen. Probeer om de 10 tot 15 minuten een glas leeg te drinken.

Let op:

U houdt één zakje A+B van de Moviprep over.

Voor dit onderzoek is het niet nodig om een tweede liter Moviprep te drinken.

Drinken van de Moviprep

Heeft u het onderzoek vóór 12.00 uur? Volg onderstaande instructies.

2 dagen vóór het onderzoek

U mag voor het onderzoek geen brood/crackers met zaden of fruit met pitjes meer eten. Fruit zonder schil mag u wel eten.

De dag vóór het onderzoek

- Ontbijt zoals u gewend bent, zonder zaden en pitjes.
- Om 12.00 uur neemt u een lichte lunch (wit brood, soep of wat pasta). Neem hierna de twee tabletten **Bisacodyl** in. Vanaf nu eet u niets meer tot na het onderzoek.
- Vanaf 15.00 uur mag u alleen nog heldere vloeistoffen drinken zoals water, thee zonder melk, kruidenthee, heldere bouillon-soep, helder appelsap, heldere vruchtensap, sportdranken en heldere koolzuurhoudende dranken (spa-rood, seven-up).
- Donkergekleurde dranken, zoals koffie, cola, cassis of rode fruitdranken mogen niet.
- U neemt om 19.00 uur de liter **Moviprep** en een ½ liter heldere vloeistof.

De dag van het onderzoek

- Geen ontbijt, u mag voor het onderzoek alleen heldere dranken drinken.
- U mag eventuele medicijnen innemen tot uiterlijk 2 uur voor het onderzoek.

- 2 uur voor het onderzoek mag u niets meer drinken en bent u dus nuchter.

Heeft u het onderzoek ná 12.00 uur? Volg onderstaande instructies.

2 dagen vóór het onderzoek

U mag voor het onderzoek geen brood/crackers met zaden of fruit met pitjes meer eten. Fruit zonder schil mag u wel eten.

De dag vóór het onderzoek

- Ontbijt zoals u gewend bent, zonder zaden en pitjes.
- U mag tot 15.00 uur lunchen (wit brood, soep of wat pasta). Vanaf 15.00 uur eet u niets meer tot na het onderzoek.
- Vanaf 15.00 uur mag u alleen nog heldere vloeistoffen drinken, zoals water, thee zonder melk, kruidenthee, heldere bouillon-soep, heldere appelsap, heldere vruchtensap, sportdranken en heldere koolzuurhoudende dranken (spa-rood, seven-up).
- Donkergekleurde dranken, zoals koffie, cola, cassis of rode fruitdranken mogen niet.
- Neem om 18.00 uur de twee tabletten **Bisacodyl** in.

De dag van het onderzoek

- U neemt om 06.00 uur de liter Moviprep en een ½ liter heldere vloeistof.
- U mag eventuele medicijnen innemen tot uiterlijk 2 uur voor het onderzoek.
- 2 uur voor het onderzoek mag u niets meer drinken en bent u dus nuchter.

Door de medicijnen kunt u last krijgen van diarree en darmkrampen. Wij raden u dan ook aan om in de buurt van een toilet te blijven.

Voorbereiding met een klysma

Darmvoorbereiding
De arts heeft bij u besloten om de darmvoorbereiding door middel van een klysma te doen.
Hiervoor krijgt u een recept voor **één klysma** mee of het wordt digitaal doorgestuurd naar uw apotheek. Het inbrengen van een klysma bij uzelf is lastig. We raden u daarom aan om iemand te vragen die u hierbij kan helpen. Als u in het ziekenhuis opgenomen bent, krijgt u het klysma van de verpleegkundige.

De dag van het onderzoek
- Eet zoals u gewend bent.
- U mag eventuele medicijnen innemen tot uiterlijk 2 uur voor het onderzoek.
- 2 uur voor het onderzoek mag u niets meer eten en drinken en bent u dus nuchter.
- Tijdens het onderzoek worden controles gedaan. Draag daarom op de dag van het onderzoek een (lang) T-shirt zonder mouw of met een korte mouw.

Klysma
- Één uur voordat u naar het ziekenhuis komt brengt u een klysma in.
- Verwijder het beschermdopje en smeer de canule in met vaseline.
- Ga op uw linker zij liggen met bovenste been opgetrokken.
- U of iemand die u helpt schuift de canule voorzichtig in uw anus en knijpt het klysma leeg.
- U blijft op uw zij liggen tot u een sterke aandrang voelt. Dit is meestal na 2 - 5 minuten. Daarna gaat u naar toilet.

Medicijngebruik

Diabetes mellitus
Als u diabetes mellitus heeft en hiervoor medicijnen gebruikt, vragen we u de adviezen in Bijlage 1 te volgen.

Bloedverdunners
Als u bloedverdunners gebruikt, vragen we u de adviezen in Bijlage 2 te volgen.

IJzertabletten
IJzertabletten (ferro-preparaten) mag u vanaf 7 dagen voor het onderzoek niet meer innemen.

Endocarditis-profylaxe
Het is niet nodig dat u preventief antibiotica krijgt.

Medicijnen weer innemen
Na het onderzoek mag u alle medicijnen weer gebruiken zoals u gewend bent. Als u bloedverdunners van de Trombosedienst gebruikt, dan start u weer met de medicijnen zoals de Trombosedienst met u heeft afgesproken.
Als u een bepaald medicijn nog niet direct mag gebruiken, bespreekt de arts die het onderzoek heeft gedaan dit met u.

Bij opname in het ziekenhuis

Als u voor het reinigen van de darmen wordt opgenomen in het ziekenhuis, volgt u deze informatie op.

2 dagen vóór het onderzoek
U mag voor het onderzoek geen brood/crackers met zaden of fruit met pitjes meer eten. Fruit zonder schil mag u wel eten.

De dag vóór het onderzoek

- Ontbijt zoals u gewend bent, zonder zaden en pitjes.
  Een lichte lunch (wit brood, soep of wat pasta) is tot 13.00 uur toegestaan. Vanaf nu mag u niets meer eten tot na het onderzoek.
- Om 14.00 uur meldt u zich op de afgesproken afdeling.
- Gebruikt u nog andere medicijnen? Neem deze mee naar het ziekenhuis.

De voorbereiding voor het leegmaken van de darmen start op de afdeling. Dit houdt in dat u thuis geen laxeervoorbereidingen hoeft in te nemen, hiervoor krijgt u dan ook geen recept.

Na het onderzoek
Als u bent opgenomen voor de klinische voorbereiding, gaat u na de scopie niet meer terug naar de afdeling. Neem niet te veel bagage mee en laat kostbaarheden thuis. Uw begeleider haalt u op bij de scopieafdeling.

Het onderzoek

De verpleegkundige komt u ophalen uit de wachtruimte en neemt u mee naar de voorbereidingsruimte. Zij vraagt u om uw schoenen en kleding van uw onderlichaam uit te doen en op het bed te gaan liggen.

Het inbrengen van de endoscoop via de anus
Via uw anus wordt de endoscoop in uw dikke darm geschoven (zie afbeelding op volgende pagina). Door de scoop wordt lucht in uw darm geblazen. Zo kan het slijmvlies beter bekeken worden. Het opvoeren van de endoscoop en het inblazen van lucht kan een pijnlijk gespannen gevoel in uw buik geven. Tijdens het onderzoek mag u de ingeblazen lucht als windjes weer laten gaan. Soms kan de arts besluiten om tijdens het onderzoek stukjes slijmvlies weg te nemen voor verder microscopisch onderzoek. Dit gebeurt via de ingebrachte endoscoop en is niet pijnlijk.

Het onderzoek duurt ongeveer 15 minuten.

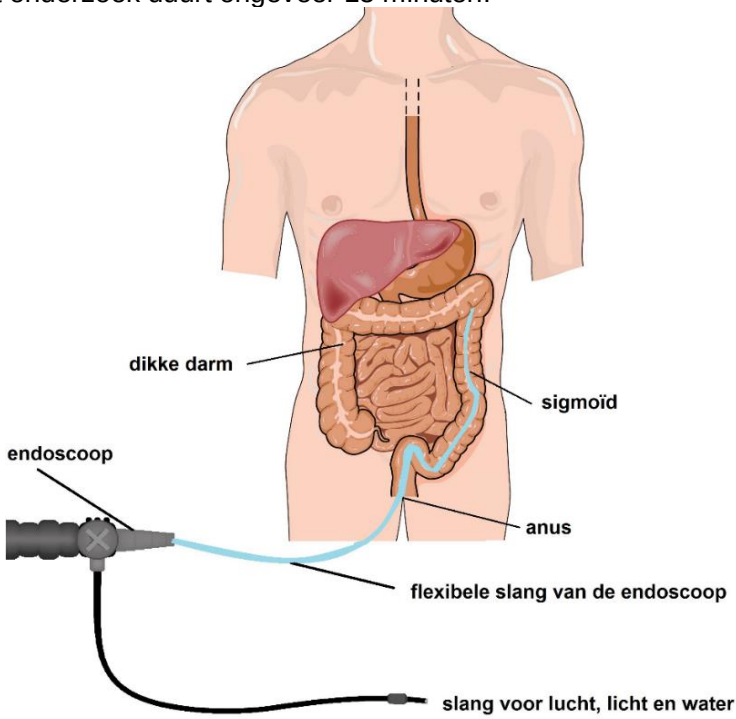

De endoscoop wordt via de anus in het laatste stuk van de dikke darm (sigmoïd) geschoven.

Na het onderzoek

Na het onderzoek kunt u nog wat last hebben van krampen. Dat komt door de ingeblazen lucht. Probeer de lucht op het toilet kwijt te raken. Hierdoor zullen eventuele krampen snel minder worden.

- Als u tijdens het onderzoek *geen kalmerende medicijnen* heeft gekregen, kunt u direct naar huis. De arts die het onderzoek heeft uitgevoerd, geeft u direct na het onderzoek een voorlopige uitslag.
- Als er stukjes slijmvlies voor verder onderzoek zijn weggenomen, dan is de uitslag daarvan na ongeveer een week bekend.
- Afhankelijk van de uitslag van het onderzoek kan verder onderzoek of een behandeling worden geadviseerd. Uw behandelend (huis)arts zal dit met u bespreken.
- Als er stukjes van het slijmvlies bij u zijn weggenomen, kan er wat bloed bij uw eerste ontlasting zitten. Dit is heel normaal en kan geen kwaad.
- Als u tijdens het onderzoek *wel kalmerende medicijnen* heeft gekregen, wordt u na het onderzoek naar de uitslaapruimte gebracht. Daar moet u nog minstens een ½ uur blijven.
  De verpleegkundige vertelt u de voorlopige uitslag van het onderzoek en bespreekt zo nodig de vervolgafspraken.
  De rest van de dag is uw reactievermogen minder. Daarom mag u niet aan het verkeer deelnemen (zie ook het kopje ‘Voorbereidingen’). Uw begeleider haalt u op in de wachtkamer en begeleidt u naar huis.

Een arts waarschuwen

Bij onderstaande klachten, tot 14 dagen na het onderzoek, telefonisch contact opnemen:

- Hevige buikpijn die erger wordt.
- Koorts (boven de 38°C).
- Hevig bloedverlies bij uw ontlasting.

Van maandag tot en met vrijdag tussen 08:00 - 12:00 uur en 13:00-16:30 uur polikliniek MDL, tel. (078) 652 32 21.

Buiten deze uren: afdeling Spoedeisende Hulp, locatie Dordwijk, tel. (078) 652 32 10.

Tot slot

Wij doen ons best om u zoveel mogelijk op tijd te helpen. Wilt u zo vriendelijk zijn op tijd aanwezig te zijn voor het onderzoek?

- Krijgt u alleen een sigmoïdoscopie zonder roesje? Wilt u zich dan melden op de afgesproken onderzoekstijd?
- Krijgt u een sigmoïdoscopie mét een roesje? Wilt u zo vriendelijk zijn om **20 minuten** voor aanvang van het onderzoek aanwezig te zijn?

Als u verhinderd bent voor dit onderzoek wilt u dit dan zo spoedig mogelijk telefonisch laten weten. De opengevallen plaats kan dan voor een andere patiënt gebruikt worden.

Heeft u na het lezen van de folder nog vragen? Bel dan gerust van maandag tot en met vrijdag tussen 08:00 – 12:00 en 13:00- 16:30 uur naar de polikliniek MDL, tel. (078) 652 32 21.

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

De afbeelding in deze folder is afkomstig van Shutterstock en via een licentieovereenkomst door ons verkregen. Het is derhalve aan derden niet toegestaan om deze afbeelding op welke wijze dan ook, te gebruiken of te kopiëren. Voor het eigen gebruik van deze afbeelding verwijzen wij naar www.shutterstock.com

Bijlage 1
Bij diabetes mellitus

Voor dit darmonderzoek moet u nuchter zijn. Dit betekent dat u gedurende een langere tijd niets mag eten. Dit kan problemen opleveren met uw bloedsuikerwaarden. De aanwijzingen in deze bijlage zijn bedoeld om uw bloedsuiker stabiel te houden.

Tabletten
Als u tabletten (met uitzondering van SGLT-2 remmers) gebruikt voor de diabetes mellitus:

- Neem op de dag vóór het onderzoek uw tabletten in zoals u gewend bent.
- Op de dag van het onderzoek neemt u géén tabletten in.
- Na het onderzoek, als u weer gaat eten, kunt u uw tabletten weer innemen zoals u gewend bent.

SGLT-2 remmers
Gebruikt u Dagafliflozine (Forxiga), Empagliflozine (Jardiance), Ertugliflozine (Steglarto) of Canagliflozine (Invokana) Neem de dag voor het onderzoek en de dag van het onderzoek de tablet NIET in. Na het onderzoek, als u gaat eten kunt u de tablet weer innemen zoals u gewend bent.

GLP-1-agonisten
Gebruikt u Dulaglutide (Trulicity), Liraglutide (Saxenda of Victoza), Lixisentide (Lyxumia), Semaglutide (Ozempic of Rybelsus) Deze tabletten/ injecties hoeven niet gestopt te worden voor het onderzoek, tenzij uw arts u anders adviseert.

Insulinepomp
Gebruikt u een insulinepomp? Neem dan vooraf contact op met het Diabetescentrum.

Insuline spuiten
Spuit u insuline? Houd dan de schema's op de volgende pagina aan.

Dag vóór het onderzoek

Insuline soort	**Wanneer**	**Dosering**
(Ultra) kortwerkende insuline	Avond	Niet spuiten*) *) Of 4 EH spuiten als u veel heldere sappen gaat drinken.
(Middel) lang werkende insuline		50% van de normale dosering
Mix-insuline	Avond	50% van de normale dosering

Dag van het onderzoek
Geldt voor alle soorten insuline: *geen insuline spuiten* vóór het onderzoek.

Na het onderzoek

Insuline soort	Normale tijd	Dosering
(Ultra) kortwerkende insuline	Eerste maaltijd na onderzoek	Gebruikelijke dosering
(Middel) lang werkende insuline		Gebruikelijke dosering
Mix-insuline	Eerste maaltijd na onderzoek	50% van de normale ontbijtdosering

Hypoverschijnselen
Krijgt u ondanks de juiste voorzorgsmaatregelen toch hypo-verschijnselen (zoals beven, zweten, duizelig, trillerig gevoel, wazig zien, bleekheid, hoofdpijn) of een bloedsuiker lager dan 4.0 mmol/l: voer uw gebruikelijke hypo-opvang uit, drink dan één glas verdunde siroop (twee delen water en één deel siroop) **óf** neem zes tabletten dextro.

We raden u aan om druivensuikertabletten mee te nemen als u voor het onderzoek naar het ziekenhuis komt. Deze kunt u innemen bij hypoverschijnselen.

Bijlage 2
Bij gebruik bloedverdunners

Voor dit onderzoek is het belangrijk dat uw medicijnen voor de antistolling worden aangepast. De arts kan dan tijdens het onderzoek biopten nemen of poliepen verwijderen.

Naar aanleiding van de (digitale) vragenlijst of tijdens het (screenings)gesprek met de MDL-arts, MDL-verpleegkundige of internist wordt besproken of u met de bloedverdunners moet stoppen. Als er een medicijnwijziging nodig is, dan vragen we u het volgende te doen:

1. **Acenocoumarol (Sintrom)**
   Overleg minimaal 1½ week vóór het onderzoek met de Trombosedienst over het stoppen van deze medicijnen. Het herstarten gaat ook in overleg met de Trombosedienst.

2. **Marcoumar (Fenprocoumon)**
   Overleg minimaal 1½ week vóór het onderzoek met de Trombosedienst over het stoppen van deze medicijnen. Het herstarten gaat ook in overleg met de Trombosedienst.

3. *De volgende medicijnen hoeven niet te worden gestopt voor het onderzoek:*
   - Acetylsalicylzuur (ASA/Ascal/Carbasalaatcalcium)
   - Clopidrogel (Plavix, Grepid, Iscover, Vatoud)
   - Prasugrel (Efient)
   - Ticagrelor (Brilique)
   - Dipyridamol (Persantin)

4. **Combinatie acetylsalicylzuur (ASA/Ascal/Carbasalaat-calcium) en clopidogrel (Plavix)/combinatiepreparaat Duoplavin**
   In overleg met de aanvragende arts zo mogelijk 7 dagen voor het onderzoek stoppen met Clopidogrel. Start de dag na het onderzoek weer met de Clopidogrel.

5. **Combinatie acetylsalicylzuur (ASA/Ascal/Carbasalaat-calcium) en prasugrel (Efient)**
   In overleg met de aanvragende arts zo mogelijk 7 dagen voor het onderzoek stoppen met prasugrel. Start de dag na het onderzoek weer met de prasugrel.

6. **Combinatie acetylsalicylzuur (ASA/Ascal/Carbasalaat-calcium) en ticagrelor (Brilique)**
   In overleg met de aanvragende arts zo mogelijk 7 dagen voor het onderzoek stoppen met ticagrelor. Start de dag na het onderzoek weer met de ticagrelor.

7. **Combinatie acetylsalicylzuur (ASA/Ascal/Carbasalaat-calcium) en dipyridamol (Persantin)**
   Dipyridamol niet innemen op de dag van het onderzoek. Start de dag na het onderzoek weer met de dipyridamol.

8. **Combinatie trombocytenaggregatieremmer en NSAID-gebruik**
   De MDL-arts spreekt met u af of u hiermee moet stoppen.
   Als u met de NSAID moet stoppen, neemt u dit 2 dagen voor het onderzoek niet meer in. De dag na het onderzoek weer starten.

9. **Fragmin (Fraxiparine)**
   U mag 1 dag (24 uur) vóór het onderzoek niet spuiten. Start de dag na het onderzoek weer met de fragmin.

10. **Fragmin (Fraxiparine) - tijdelijk**
    Moet u tijdelijk (in plaats van acenocoumarol of fenprocoumon) fragmin spuiten? Dan geldt voor u: overleg met de Trombosedienst. Herstart de acenocoumarol/fenprocoumon weer na overleg met de Trombosedienst.

11. **Dabigatran (Pradaxa)**
    In principe kunt u doorgaan met deze medicijnen, tenzij uw arts anders adviseert. Als u moet stoppen, doe dit dan 48 uur vóór het onderzoek.
    Na de scopie vertelt de arts wanneer u weer moet beginnen met de bloedverdunners.

12. **Apixaban (Eliquis)/Rivaroxaban (Xarelto)/edoxaban (Lixiana)**
    In principe kunt u doorgaan met deze medicijnen, tenzij uw arts anders adviseert. Als u moet stoppen, doe dit dan 48 uur vóór het onderzoek.
    Na de scopie vertelt de arts wanneer u weer moet beginnen met de bloedverdunners.

Albert Schweitzer ziekenhuis
december 2025
pavo 2158